

תוכנית אוריינטציה קריירה לתלמידי כיתה י"א - הכנה לשוק העבודה המודרני

מטרה כוללת:

להקנות לסטודנטים את המודעות וכישורי החיים
והמקצועיים הנחוצים להשתלבות מוצלחת בעולם
העבודה המשתנה.

כיתה י"א – הכוח שב-'עדיין לא' / The power of not yet

מטרות: <

1. הבנת דפוס חשיבה מתפתח: התלמידים ילמדו את ההבדל בין דפוס חשיבה מקובע לדפוס חשיבה מתפתח.
2. חיזוק תפיסת ה-'עדיין לא': פיתוח גישה חיובית לאתגרים וכישלונות כשלבם בדרך להצלחה.
3. יישום פרקטי: התנסות בפעילויות המדגישות את ערך הלמידה, התמדה וצמיחה אישית.

זמן <

שעה וחצי

מבנה <

זמן	תוכן
15 דקות	פתיחה: מהו דפוס חשיבה מתפתח?
25 דקות	פעילות קבוצתית: מה אני עדיין לא יודע
45 דקות	פעילות בקבוצות: אתגר ה-"עדיין לא"
5 דקות	סיכום

עזרים: <

- מצגת "מהו דפוס חשיבה מתפתח?"
- בריסטולים גדולים, טושים ונייר דבק להדבקת הבריסטולים
- דפי עבודה – רשימת אתגרים
- 1-2 שרולי כוסות פלסטיק (לטובת האתגרים)

מהלך

פתיחה: מהו דפוס חשיבה מתפתח?

מצגת קצרה

הצגת המושג "דפוס חשיבה מתפתח" בהשראת קרול דוויק, חוקרת פסיכולוגיה אמריקאית זיהתה שני סוגים עיקריים של דפוס חשיבה:

דפוס חשיבה מקובע (Fixed Mindset) - רואה בכישרון וביכולות דברים קבועים שאי אפשר לשנות.

○ הגדרה:

➤ אנשים עם דפוס חשיבה מקובע מאמינים כי היכולות שלהם, כמו אינטליגנציה וכישרון, הן תכונות קבועות שלא ניתן לשנות.

○ מאפיינים:

➤ **פחד מכישלון:** אנשים נוטים להימנע מאתגרים כדי לא להיכשל או להיחשף כחסרי יכולת.

➤ **מיקוד בתוצאות:** חשיבות התוצאה המידית ולא התהליך.

➤ **תגובה שלילית למשוב:** רואים בביקורת איום ולא כהזדמנות ללמידה.

○ **תוצאה:** הימנעות מאתגרים, למידה שטחית וחוסר התקדמות לאורך זמן.

○ **דפוס חשיבה מתפתח (Growth Mindset) - מאמין ביכולת ללמוד, להשתפר ולהתפתח דרך מאמץ ולמידה מכישלונות.**

○ הגדרה:

➤ אנשים עם דפוס חשיבה מתפתח מאמינים שהיכולות שלהם יכולות להתפתח ולהשתפר דרך מאמץ, למידה והתמדה.

○ מאפיינים:

➤ **קבלה של אתגרים:** רואים באתגרים הזדמנות ללמוד ולהתפתח.

➤ **למידה מטעויות:** כל כישלון הוא צעד בדרך להצלחה, מהווה כלי למידה.

➤ **פתיחות למשוב:** רואים במשוב כלי לשיפור מתמיד.

○ **תוצאה:** התקדמות מתמדת, מוטיבציה פנימית להצלחה, גמישות מחשבתית.

הכוח של ה-"Not Yet" עדיין לא

○ הסבר המושג:

- במקום לחשוב "אני לא מצליח" או "אני לא יודע איך", מאמצים את הגישה של "אני עדיין לא שם".
- ה-"Not Yet" הוא הזמנה להמשיך ולהתנסות, ללמוד ולהתקדם בקצב אישי.
- האמירה "עדיין לא" מכניסה אופטימיות ומדגישה את הדרך ולא את התוצאה הסופית.

○ כיצד זה עובד:

- כל פעם שנתקלים בקושי, במקום לראות זאת ככישלון סופי, רואים זאת כשלב בתהליך שבו עוד לא הגענו למטרה, אבל אנחנו בדרך.

דוגמה מעוררת השראה (הכנה לצפייה בסרטון)

○ הכנה לצפייה בסרטון:

- בואו נצפה בדמות מצליחה שחוותה כישלונות רבים בדרך להצלחה, כמו מייקל ג'ורדן, שהודח מקבוצת הכדורסל בתיכון, או ג'יי. קיי. רולינג, שנדחתה על ידי 12 הוצאות ספרים לפני ש"הארי פוטר" הפך להצלחה מסחררת.
- הסרטון מדגיש כיצד כישלונות הם חלק טבעי מהתהליך, והם לא עצרו את הדמויות אלא דחפו אותן להמשיך ולנסות.

סרטון השראה קצר (2-3 דקות)

➤ המלצה לסרטון:

- Michael Jordan 'Failure' Commercial - שבו ג'ורדן מדבר על כל הזריקות שהחטיא וכל המשחקים שהפסיד וכיצד אלו הובילו אותו להיות השחקן שהוא.
- J.K. Rowling Harvard Commencement Speech - נאום על כישלונותיה לפני שהפכה לסופרת מצליחה.

○ מטרת הסרטון:

- להמחיש לתלמידים שכישלון הוא לא הסוף אלא חלק בלתי נפרד מהמסע להצלחה.
- להראות שכוכבים גדולים לא התחילו בהצלחה מיידית אלא נתקלו באתגרים וכישלונות שהם למדו מהם.

פעילות קבוצתית : "מה אני עדיין לא יודע?"

שלב 1: יצירת מפת "עדיין לא"

○ הנחיות:

- התלמידים יתחלקו לקבוצות של 4-5. כל קבוצה תקבל בריסטול גדול ועטים צבעוניים.
- כל קבוצה תרשום באמצע הדף את המשפט "מה אני עדיין לא יודע?" או "מה אני עדיין לא מצליח?".
- סביב המשפט הזה, כל תלמיד יוסיף משפטים קצרים המתארים משהו שהוא מרגיש שהוא עדיין לא שולט בו או מצליח בו (למשל: "אני עדיין לא יודע איך לדבר מול קהל", "אני עדיין לא מצליח במתמטיקה").

שלב 2: שיח קבוצתי

○ דיון בקבוצות:

- כל קבוצה תדון במיומנויות או בתחומים שהעלו חברי הקבוצה.
- כל קבוצה תבחר מיומנות אחת או תחום אחד עליו הם רוצים להתמקד ולשפר באמצעות דפוס חשיבה מתפתח.

○ שיתוף במליאה:

- כל קבוצה תשתף במיומנות או תחום שבחרה, ותסביר כיצד דפוס החשיבה המתפתח וגישת ה-"עדיין לא" יכולים לעזור להם להשתפר בתחום הזה.

פעילות זוגית: אתגר ה-"עדיין לא"

שלב 1: בחירת אתגר אישי:

○ הנחיות:

- המנחה יכין רשימת משימות קצרות שכל אחת מהן מהווה אתגר שדורש מיומנויות שונות רלוונטיות לעולם העבודה החדש (נספח א').
- כל זוג תלמידים יבחר את האתגר שמאתגר אותו במיוחד ומרגיש שהוא "עדיין לא" מצליח בו – חשוב שהתלמידים יבחרו אתגר משותף לשניהם.
- הפעילויות האלו נועדו להכניס את התלמידים לסיטואציות המדמות מצבים מעולם העבודה, לפתח כישורים רלוונטיים ולחזק את הביטחון שלהם בהתמודדות עם אתגרים מקצועיים.

שלב 2: ביצוע האתגר:

○ ביצוע:

- התלמידים יתחלקו לאזורי עבודה שונים בכיתה / ברחבי בית ספר כשארשתם 15 דקות.
- המנחה יעודד את התלמידים לנסות לבצע את האתגר שוב ושוב, להוסיף את המילים "עדיין לא" כאשר אינם מצליחים, ולחשוב מה אפשר לשנות בניסיון הבא.

שלב 3: עיבוד משותף:

○ שיתוף חוויות:

- התלמידים יחזרו למליאה וישתפו את החוויות שלהם:
 - מה היה האתגר שלהם?
 - מה הם למדו על עצמם בזמן האתגר?
 - איך התמודדו עם הכישלונות והניסיונות?
- ### ○ דיון בהנחיית המנחה:
- איך ההוספה של "עדיין לא" משפיעה על התחושות שלהם?
 - אילו תכונות חשובות עזרו להם להמשיך לנסות ולא להתייאש?

סיכום

במפגש היום התעמקנו במושג "דפוס חשיבה מתפתח" ובכוח שיש בגישה של ה-"Not Yet". הבנו איך החשיבה שלנו יכולה להשפיע על האופן שבו אנו מתמודדים עם אתגרים ואיך ניתן להפוך כישלונות למקפצה לצמיחה ולמידה.

- 1. חשיבות דפוס החשיבה המתפתח:** למדנו שדפוס חשיבה מקובע מגביל אותנו ומונע מאתנו להעז ולנסות דברים חדשים, מתוך פחד מכישלון. לעומת זאת, דפוס חשיבה מתפתח מאפשר לנו לראות באתגרים הזדמנות ללמידה והתקדמות.
- 2. הכוח של 'עדיין לא':** אימוץ גישה ה-"Not Yet" מזכיר לנו שכל כישלון הוא לא סוף הדרך, אלא רק שלב בתהליך שבו עוד לא הגענו למטרה. זו גישה שנותנת לנו מוטיבציה להמשיך ולנסות, להסתכל על הטעויות כחלק מהלמידה ולשאוף לשיפור מתמיד.
- 3. התנסות מעשית:** במהלך הפעילויות, התנסיתם באתגרים שונים שמדמים מצבים בעולם העבודה. התמודדתם עם משימות שהיו מאתגרות עבורכם, למדתם על החוזקות שלכם, וגם זיהיתם תחומים שאתם עדיין לא שולטים בהם – וזה בדיוק בסדר. זה בדיוק ה-"עדיין לא" שמוביל אתכם להצלחה הבאה שלכם.
- 4. שיתוף ותמיכה:** ראינו שכשמשתפים אחרים באתגרים שלנו, גם אם זה לא קל או נוח, אנחנו מגלים שלא רק אנחנו חווים את הקשיים האלו. כולנו במסע מתמשך של למידה והתפתחות, וגישה ה-"עדיין לא" היא כלי חשוב שתעזור לנו לצעוד קדימה.

אל תחששו מאתגרים ואל תימנעו מהתמודדות עם קשיים. אמרו לעצמכם "עדיין לא" והאמינו ביכולת שלכם להשתפר, ללמוד ולהתפתח עם כל ניסיון. זכרו, הגדולים ביותר לא נולדו מוצלחים - הם למדו, נכשלו, ושוב למדו, עד שהגיעו להצלחות שלהם.

תחנת עיגון – מכתב לעצמי:

כל תלמיד יכתוב מכתב לעצמו מהעתיד שבו הוא מספר לעצמו על הצלחות שהשיג בזכות דפוס החשיבה המתפתח וגישה ה-"עדיין לא".

המכתב יכלול:

1. מה הייתה המיומנות או התחום שהיו צריכים לשפר.
2. איך הם התמודדו עם הכישלונות ועם התחושות במהלך הדרך.
3. איך הם בסופו של דבר הצליחו, ומה הם למדו מהתהליך.

אתגרים לפיתוח מיומנויות בעולם העבודה

עליכם לבחור את האתגר שמעניין אותם או שמרגישים בו פחות בטוחים. עליכם להתנסות בו למשך 10-15 דקות, עם דגש על גישת ה-"Not Yet" במקרה של קושי או חוסר הצלחה מיידית.

1. **עמידה מול קהל: "נאום מעלית" (Elevator Pitch):** עליכם לבחור נושא אקראי (למשל, מוצר חדש, רעיון לפרויקט חברתי, או תכונה אישית) ולהציג אותו ב-60 שניות בצורה ברורה ומשכנעת מול הכיתה.
2. **פתרון בעיות וקונפליקטים: "חדר בריחה משרדי":** ישנה בעיה מורכבת במקום העבודה - שני עובדים במחלקה נמצאים במחלוקת חריפה בנוגע לדרך הנכונה לבצע פרויקט משותף, והמתח ביניהם מתחיל להשפיע על שאר חברי הצוות והתקדמות העבודה. עליכם למצוא פתרון יצירתי תוך זמן מוגבל.
3. **ניהול זמן: "משימת תזמון":** עליכם לנהל פגישת עבודה קצרה בנושא נתון, כמו תיאום פרטים לפרויקט או דיון על חלוקת משימות בצוות. עליהם לקבוע סדר יום לפגישה, לדון בנושאים החשובים בזמן מוגבל ולהגיע להחלטות ברורות תוך שמירה על תקשורת יעילה.
4. **עבודת צוות: "בניית מגדל תקשורת":** עליכם לבנות מגדל מכוסות פלסטיק כשאתם עומדים בגבכם אחד לשני ואסור לכם לדבר. עליכם למצוא דרך לתקשר ולשתף פעולה בצורה יצירתית.
5. **חשיבה יצירתית: "פרסומת ליום":** עליכם להמציא ולהציג פרסומת מקורית למוצר משעשע או לא שימושי (כמו עיפרון בלתי מחיק) תוך שימוש בחשיבה יצירתית ושכנוע.
6. **משא ומתן: "שוק החלפות":** עליכם לבחור חפץ קטן ולהחליף אותו עם תלמיד אחר תוך ניהול משא ומתן, שהמטרה היא להגיע לפריט בעל ערך גבוה יותר.
7. **קבלת החלטות: "דילמת המנכ"ל.ל.ית":** הנכם כמנכ"לים / ות של חברה אשר נאלצת להחליט על החלטה - קיצוץ בתקציב ומשכורות. עליכם את ההחלטות שלכם ולהציג אותן בפני שאר הכיתה (העובדים).
8. **שימוש בטכנולוגיה: "הצגת מיני-מצגת":** עליכם ליצור מיני-מצגת של שלוש שקופיות בלבד על נושא פשוט (כמו תחביב אישי) תוך שימוש ב-AI להציג אותה תוך דגש על עיצוב ברור ומסרים חזותיים.